

USTAWA

z dnia _____ 2008 r.

o zmianie ustawy o Służbie Celnej

Art. 1. W ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 i Nr 273, poz. 2703, z 2005r. Nr 167, poz.1399, z 2006r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz.1592, z 2007r. Nr 57, poz. 390 oraz Nr 89, poz. 589) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) w ust.2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„2. Nadanie wyższego stopnia służbowego, z zastrzeżeniem ust. 2a, nie może nastąpić później niż po odbyciu 5 lat służby w stopniu i nie wcześniej niż po odbyciu służby w stopniu.”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Nie nadaje się wyższego stopnia mimo upływu okresu służby określonego w ust.2 w przypadku:

- 1) prowadzenia postępowania karnego, karno-skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi celnemu;
- 2) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi celnemu;
- 3) orzeczenia wobec funkcjonariusza celnego kary dyscyplinarnej określonej w art. 63 ust. 1 pkt 4 – 6;
- 4) otrzymania negatywnej oceny okresowej;
- 5) nieobecności w służbie trwającej łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego.

2) w art. 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych można przedłużyć do czasu ukończenia postępowania karnego.”

3) w art. 25 w ust. 1 uchyla się pkt 8a i pkt 8b,

4) w art. 26 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) upływu 12 miesięcy zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustały przyczyny będące podstawą zawieszenia.”

5) w art. 60 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po zakończeniu postępowania karnego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, funkcjonariusz celny otrzymuje wstrzymaną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, jeżeli nie został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.”

6) w art. 61 ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu – jeżeli zwolnienie ze służby nastąpiło na podstawie art. 25 ust.1 pkt 8a;”

7) w art. 70 dodaje się ust 1a w brzmieniu:

„1a. Obwiniony ma prawo do obrony. Może on w szczególności wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy celnych lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata. Obrońca uprawniony jest do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa.”

Art. 2. 1. Postępowania w sprawie o zwolnienie ze służby funkcjonariusza celnego na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 8a lub 8b wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu z dniem jej wejścia w życie.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem.....

UZASADNIENIE

W art. 9 wprowadza się zasady awansowania funkcjonariuszy celnych na wyższy stopień służbowy z upływem określonego w tym przepisie okresu służby. Dotychczas nadanie wyższego stopnia służbowego było fakultatywne, co powodowało, że mimo spełnienia warunków określonych w ustawie funkcjonariusze celni przez wiele lat nie otrzymywali awansu na wyższy stopień służbowy. Określone zostały przypadki, kiedy obligatoryjne awansowanie jest wyłączone, będzie to dotyczyło sytuacji gdy prowadzone jest postępowanie karne, karne-skarbowe, dyscyplinarne, nastąpiło ukaranie jedną z kar dyscyplinarnych wymienionych w art. 63 ust. 1 pkt 4-6 ustawy, dokonano negatywnej oceny okresowej lub opinii służbowej a także w przypadku długotrwałej nieobecności w służbie.

W art. 25 ust.1 uchyla pkt 8a i 8b. Przepisy tam zawarte nakazują obligatoryjne zwolnienie ze służby funkcjonariusza celnego w przypadku wniesienia aktu oskarżenia o umyślne popełnienie przestępstwa, ściągane z oskarżenia publicznego oraz w przypadku tymczasowego aresztowania funkcjonariusza celnego. Jest to uregulowanie zbyt restrykcyjne w porównaniu z uregulowaniami innych służb. Za uchyceniem tych przepisów przemawia również fakt, że postępowania karne często wszczynane są w oparciu jedynie o pomówienie funkcjonariusza celnego o czyn zabroniony, postępowania te toczą się przez wiele lat i znaczny procent postępowań kończy się wydaniem wyroku uniewinniającego. Ani fakt

doniosłości zadań Służby Celnej dla Budżetu Państwa, ani ryzyko towarzyszące wykonywaniu służby oraz jego skala - w szczególności wywieranie na celników presji korupcyjnej oraz częstotliwość stykania się ze środowiskami przestępczymi- nie uzasadnia pozostawienia w obrocie prawnym tak restrykcyjnych rozwiązań.

Wobec propozycji uchylenia przepisu art. 25 ust. 1 pkt 8a i 8b konieczna jest zmiana przepisu zawartego w art. 23 ust 3, pozwalająca zawiesić funkcjonariusza celnego przeciwko któremu toczy się postępowanie karne, w wykonywaniu czynności służbowych na czas trwania tego postępowania.

W art. 26 w pkt 13 proponuje się rozszerzyć katalog fakultatywnych przesłanek zwolnienia funkcjonariusza celnego w przypadku, gdy postępowanie karne przeciwko niemu trwa powyżej 12 miesięcy. Uregulowanie to, poza określeniem czasowym zawieszenia, jest analogiczne do unormowań dotyczących Policji.

W art. 60 ust. 2 ustawy określono, że w przypadku uniewinnienia funkcjonariusza celnego oraz pozostawienia go w służbie, funkcjonariuszowi celnemu należy wypłacić wstrzymaną w okresie zawieszenia część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki. Rozwiązanie to pozwoli uniknąć podwójnego karania funkcjonariusza za naruszenie obowiązków służbowych w sytuacji, kiedy zostaje zakończone postępowanie, w wyniku którego orzeczono karę dyscyplinarną inną niż karę wydalenia ze służby, a funkcjonariusz nie został skazany prawomocnym wyrokiem sądu. Zmiana ta stanowi realizację wytycznych Trybunału Konstytucyjnego zawartych w wyroku K 1/04 z dnia 19.10.2004 r., w którym Trybunał Konstytucyjny zauważył, że przywrócenie do służby oznacza przywrócenie ciągłości stosunku służbowego funkcjonariusza celnego ze wszystkimi tego konsekwencjami, w tym też dotyczącymi zrekompensowania i restytucji skutków zwolnienia. Trybunał Konstytucyjny w cytowanym orzeczeniu zwrócił uwagę na potrzebę regulacji przepisów prawnych dotyczących wypłaty wstrzymanej części wynagrodzenia w razie umorzenia postępowania karnego w fazie postępowania przygotowawczego, gdy miało miejsce zawieszenie w pełnieniu obowiązków funkcjonariusza celnego, któremu postawiono zarzut popełnienia przestępstwa, ale przeciwko któremu nie wniesiono aktu oskarżenia.

W art. 61 zaproponowana zmiana ma na celu zapewnienie funkcjonariuszowi celnemu pełnych praw powrotu do służby w przypadku, gdy na mocy postanowień lub orzeczeń sądowych okaże się, że przesłanki wniesienia aktu oskarżenia okazały się bezzasadne. Zmiany te stanowią realizację wytycznych Trybunału Konstytucyjnego zawartych w wyroku sygn. akt K 1/04 z dnia 19.10.2004 r., w którym Trybunał Konstytucyjny zauważył, że przywrócenie do służby oznacza przywrócenie ciągłości stosunku służbowego funkcjonariusza celnego ze wszystkimi tego konsekwencjami. Umorzenie postępowania karnego może nastąpić również po wniesieniu aktu oskarżenia, na etapie postępowania przed sądem, w związku z czym zasadne jest unormowanie takiej sytuacji. Dotychczas obowiązujący przepis nie przewidywał bowiem obowiązku przywrócenia do służby zwolnionego funkcjonariusza celnego, w stosunku do którego umorzono postępowanie karne po wniesieniu aktu oskarżenia o umyślne popełnienie przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego.

W art. 70 ust 1a rozszerzono katalog obrońców funkcjonariusza celnego w postępowaniu dyscyplinarnym o radów prawnych i adwokatów. Uchylony przez Trybunał Konstytucyjny przepis art. 70 stanowił, że obrońcą w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusza celnego może być wyłącznie funkcjonariusz celny. Przepis ten został orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 marca 2007r. sygn. akt K 47/05 uznany za niezgodny z Konstytucją RP.

Art. 2 niniejszej ustawy reguluje sytuację funkcjonariusza celnego, w stosunku do którego przed wejściem w życie niniejszej noweli wszczęte zostało lub toczy się postępowanie w sprawie zwolnienia ze służby na podstawie przepisu art. 25 ust. 1 pkt 8a lub

pkt 8b. Proponuje się wówczas umorzenie postępowania z mocy prawa, z dniem wejścia w życie noweli.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Przedmiotowa ustawa oddziałuje na osoby pełniące służbę w Służbie Celnej.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

W dniu 25 stycznia 2008 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej został przekazany przedstawicielom związków zawodowych działających w Służbie Celnej. Ponadto projekt został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

3. Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wprowadzenie zmiany do ustawy pociąga za sobą konieczność zabezpieczenia środków finansowych w Budżecie Państwa na wypłatę dodatków za stopień służbowy w związku z obligatoryjnym awansowaniem na wyższy stopień po upływie maksymalnie 5 lat w danym stopniu. Z uwagi na fakt braku awansu znacznej liczby funkcjonariuszy w przeciągu ostatnich lat w pierwszym roku obowiązywania ustawy zakłada się, że 60% funkcjonariuszy celnych aktualnie pełniących służbę nabędzie prawo do awansu w stopniu wyższym, a zatem liczba funkcjonariuszy celnych uprawnionych do dodatku za stopień wyniesie około 8500 osób. Awans w stopniu spowoduje wzrost dodatku za stopień średnio 60 zł. W świetle powyższego skutki finansowe dla budżetu na rok 2008 wyniosą: 8500 osób x 60zł x 12 miesięcy = 6120000 zł. Wyżej wymieniona kwota zostanie zabezpieczona ze środków finansowych zaplanowanych w projekcie Budżetu Państwa na 2008 r. na podwyżkę uposażeń dla funkcjonariuszy celnych.

4. Wpływ ustawy na rynek pracy.

Wprowadzenie zmian do ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację na rynku pracy.

5. Wpływ ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Wejście w życie ustawy może mieć pośrednio wpływ na polepszenie obsługi przedsiębiorstw przez Służbę Celną.

6. Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionalny.

Wprowadzenie zmian w ustawie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania.

Wypłata dodatku za stopień służbowy finansowana będzie z Budżetu Państwa w części przeznaczonej na uposażenia dla funkcjonariuszy celnych.

8. Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot regulacji zawartej w projekcie nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.